

Brüssel, 28. mai 2018
(OR. en)

8978/18

CONOP 46
CODUN 20
COARM 163
CFSP/PESC 445

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Nõukogu järelused ELi seisukoha kohta seoses väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubanduse vastase võitlusega, pidades silmas kolmandat läbivaatamiskonverentsi ÜRO väike- ja kergrelvade alase tegevuskava rakendamise läbivaatamiseks (New York, 18.–29. juuni 2018)

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu 28. mai 2018. aasta istungil vastu võetud nõukogu järelused ELi seisukoha kohta seoses väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubanduse vastase võitlusega, pidades silmas kolmandat läbivaatamiskonverentsi ÜRO väike- ja kergrelvade alase tegevuskava rakendamise läbivaatamiseks (New York, 18.–29. juuni 2018).

**NÕUKOGU JÄRELDUSED ELI SEISUKOHA KOHTA SEOSSES VÄIKE- JA
KERGRELVADE EBASEADUSLIKU KAUBANDUSE VASTASE VÕITLUSEGA,
PIDADES SILMAS KOLMANDAT LÄBIVAATAMISKONVERENTSI ÜRO VÄIKE- JA
KERGRELVADE ALASE TEGEVUSKAVA RAKENDAMISE LÄBIVAATAMISEKS
(NEW YORK, 18.–29. JUUNI 2018)**

1. Nõukogu võtab teadmiseks, et ebaseaduslikud väike- ja kergrelvad põhjustavad jätkuvalt ebastabiilsust ja relvavägivalda, pidurdavad kestlikku arengut ning kriisiohjepüüdlusi, destabiliseerivad veelgi piirkondi tervikuna, selles asuvaid riike ja kogukondi, õhutavad relvavägivalda ja organiseeritud kuritegevust ning võimendavad terrorirünnakute tagajärgi. Seetõttu on nõukogu võtnud kohustuse ennetada ja tõkestada väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona ebaseaduslikku kaubandust ning propageerib seoses nende seadusliku kaubandusega vastutustundlikku käitumist.
2. Nõukogu käsitleb väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubanduse kõigi aspektide ennetamist, tõkestamist ja likvideerimist käsitlevat ÜRO tegevuskava kui universaalset raamistikku ebaseaduslike väike- ja kergrelvade põhjustatud ohu vastu võitlemiseks ning toetab selle täielikku ja tõhusat rakendamist riiklikul, piirkondlikul ja ülemaailmsel tasandil.
3. Nõukogu tervitab peatselt algavat kolmandat läbivaatamiskonverentsi, mis toimub 18.–29. juunil 2018 New Yorgis ning mis annab võimaluse vaadata läbi ÜRO tegevuskava rakendamise seis. Nõukogu leiab, et kolmanda läbivaatamiskonverentsi julgeks eesmärgiks tuleks seada ÜRO tegevuskava asjakohasuse tagamine ning selle tõhususe suurendamine.
4. Nõukogu tuletab meelde, et 3. aprillil 2017 võttis ta vastu otsuse (ÜVJP) 2017/633, millega toetatakse meetmeid, mille abil saavutada edukaid ja asjakohaseid tulemusi ÜRO tegevuskava kolmandal läbivaatamiskonverentsil, korraldades selleks mitu temaatilist sümposiumi ja piirkondlikku konverentsi ning muid tegevusi.

5. Euroopa Liit panustab konstruktiivselt kolmanda läbivaatamiskonverentsi sisulisele ja konkreetsele konsensusele põhinevale tulemusele, püüeldes samas selle poole, et konverentsi lõppdokumendis oleksid kajastatud järgmised peamised eesmärgid:
- i. teadvustada et ÜRO tegevuskava rakendamist toetab koostoime teiste rahvusvaheliste õigusaktidega, millel on sarnased eesmärgid, näiteks relvakaubandusleping ja ÜRO tulirelvade protokoll, muu hulgas seoses aruandekohustusega;
 - ii. lisada ÜRO tegevuskava kohaldamisalasse ka laskemoona ebaseadusliku kaubanduse ennetamine, selle vastu võitlemine ja selle likvideerimine;
 - iii. võtta teadmiseks, et kooskõlas kestliku arengu tegevuskavaga aastani 2030 on areng ilma rahu ja julgeolekuta võimatu ning rahu ja julgeolek on omakorda ohustatud ilma kestliku arenguta ning et väike- ja kergrelvade ning laskemoona ebaseadusliku kaubanduse tõkestamine on selle nimel hädavajalik;
 - iv. tunnistada relvavägivalla erinevat mõju naistele, meestele, tüdrukutele ja poistele ning edendada naiste rolli ÜRO tegevuskava rakendamisel ning sooteadlikkust väike- ja kergrelvade kontrollimeetmetes nende tulemuslikkuse tagamise tingimusena;
 - v. võtta meetmeid, et säilitada ja suurendada ÜRO tegevuskava ja selle rahvusvahelise päritolu kindlakstegemist võimaldava vahendi tõhusust, võttes arvesse arenguid väike- ja kergrelvade tehnoloogias, väljatöötamises, tootmises ja kaubanduses. Sellega seotult valmistab ELile eelkõige muret see, et järjest kasvav suundumus moodulitest koosnevate väikerelvade suunas ning puuduvad ülemaailmsed standardid selle kohta, kuidas selliseid relvi märgistada ja kuhu märgistus teha, ohustavad järk-järgult suutlikkust nende relvade päritolu kindlaks teha. Selleks et moodulitest koosnevate väike- ja kergrelvade päritolu oleks võimalik kindlaks teha ja et see suutlikkus säiliks, tuleb läbivaatamiskonverentsil leppida kokku menetluses, mille eesmärk on saavutada üksmeel moodulitest koosnevate väike- ja kergrelvade märgistuse osas;

- vi. edendada konfiskeeritud ebaseaduslike väike- ja kergrelvade päritolu süsteemset kindlaks tegemist, riikliku, piirkondliku ja ülemaailmse tasandi pädevate asutuste vahelist teabevahetust kooskõlas siseriiklike õigusnormidega ning selle teabe kasutamist kõrvalesuunamise kindlaks tegemisel ja selle takistamisel;
- vii. rõhutada vastutustundlike relvaekspordi kontrolli tavade rolli väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubanduse ennetamisel ja selle vastases võitluses, hinnates sealhulgas enne ekspordilitsentsi andmist kõrvalesuunamise riski;
- viii. toetada väike- ja kergrelvade kontrollimeetmeid konfliktidest mõjutatud piirkondades ÜRO ja piirkondlike rahutagamisoperatsioonide rolli suurendamise kaudu, kaaludes juhtumipõhiselt võimalust lisada nende volituste määratlemise ajal nende ülesannete sekka ka relvaembargo järelevalve ja varude haldamine;
- ix. rõhutada ÜRO tegevuskava rolli terrorismivastases võitluses. ÜRO tegevuskava tulemuslik rakendamine aitab kaasa väike- ja kergrelvade omandamise tõkestamisele terroristide poolt, vähendades seega nende rünnakute võimalikku mõju;
- x. toetada piirkondlike organisatsioonide tähtsat rolli ÜRO tegevuskava rakendamisel, samuti teadlaste, kodanikuühiskonna ja tööstuse osalemist ÜRO tegevuskavaga seotud tegevustes üldiselt.

6. Läbivaatamiskonverentsi tulemusega seotud ELi eesmärkide täpsema kirjelduse leiab lisas olevast seisukohta käsitlevast dokumendist.

**ELi SEISUKOHTA KÄSITLEV DOKUMENT VÄIKE- JA KERGRELVADE
EBASEADUSLIKU KAUBANDUSE KÕIGI ASPEKTIDE ENNETAMIST, TÕKESTAMIST
JA LIKVIDEERIMIST KÄSITLEVA ÜRO TEGEVUSKAVA KOLMANDA
LÄBIVAATAMISKONVERENTSI JAOKS**

Euroopa Liit aitab konstruktiivselt kaasa sisulise ja konkreetse konsensuse saavutamisele ÜRO tegevuskava kolmandal läbirääkimiskonverentsil. Lisaks nõukogu järeldustes nimetatud ELi kümnele põhieesmärgile ja nende täpsustamiseks esitab EL järgmised seisukohad:

1. EL toetab seda, et kolmanda läbivaatamiskonverentsi lõppdokumendis viidatakse järgmistele dokumentidele:
 - ÜRO tegevuskava käsitlevate istungitevaheliste kohtumiste (riikide viies iga kahe aasta järel toimuv kohtumine 2014. aastal ja riikide kuues iga kahe aasta järel toimuv kohtumine 2016. aastal) lõppdokumendid;
 - ÜRO peasekretäri 2016. aasta aruanne väike- ja kergrelvade kohta ÜRO Peaassambleele (A/CONF.192/BMS/2016/1) ning 2017. aasta (S/2017/1025) ja 2015. aasta (S/2015/289) aruanne ÜRO Julgeolekunõukogule;
 - ÜRO peasekretäri aruanne ÜRO Peaassambleele väike- ja kergrelvade tootmise, tehnoloogia ja väljatöötamise hiljutiste arengute ning nende mõju kohta päritolu kindlakstegemist võimaldava rahvusvahelise vahendi rakendamisele (A/CONF.192/BMS/2014/1);
 - ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonid väike- ja kergrelvade kohta (2013. aasta resolutsioon 2117, 2015. aasta resolutsioon 2220 ja 2017. aasta resolutsioon 2370);
 - ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioon naiste, rahu ja julgeoleku kohta (2000. aasta resolutsioon 1325 ja sellele järgnevad resolutsioonid), viidates sellega seoses ÜRO Julgeolekunõukogu 2015. aasta resolutsioonile 2242, milles innustatakse suurendama naiste mõjuvõimu konkreetselt väike- ja kergrelvade ebaseadusliku üleandmise ennetamise, sellevastase võitluse ja selle kaotamise ning selliste relvade destabiliseeriva kuhjumise ja väärkasutamise vastaste jõupingutuste kaudu;

- ÜRO Julgeolekunõukogu 2005. aasta resolutsioon 1612 laste ja relvastatud konfliktide kohta;
- OSCE dokumendid väike- ja kergrelvade kohta.

2. Seoses ÜRO tegevuskava rakendamisega toetab EL järgmiste elementide lisamist kolmanda läbivaatamiskonverentsi lõppdokumenti:

- i. edendada riigi tasandil rakendamist riiklike asutustevaheliste koordineerimisorganite, riiklike tegevuskavade, riiklike kontaktpunktide ning karistusklausleid, õigus- ja haldusnorme sisaldavate õigusaktide kaudu, samuti väike- ja kergrelvade olelusringi asjakohaste aspektide, sealhulgas tootmise, ekspordikontrolli ja kaubanduse, ladustamise ja hävitamise seire abil;
- ii. edendada väike- ja kergrelvadega seotud aspekte kahepoolses ja piirkondadevahelises julgeolekukoostöös, sealhulgas piiriüleses koostöös ning õiguskaitse- ja tolliasutuste vahelises teabevahetuses, et tõkestada väike- ja kergrelvade ebaseaduslikku kaubandust;
- iii. suurendada (all)piirkondlike organisatsioonide rolli ja mõjuvõimu riikide abistamisel seoses ÜRO tegevuskava rakendamisega;
- iv. võimaldada ja edendada ebaseadusliku kaubanduse ja kõrvalesuunamise kindlakstehtud mustreid käsitleva teabe vahetamist ja kasutamist kooskõlas siseriiklike õigusaktidega, samuti riigi, piirkonna ja rahvusvahelise tasandi veebipõhiste andmebaaside kaudu, toetades sellega seoses Interpoli ja ÜRO rolli;
- v. edendada väike- ja kergrelvade ekspordikontrolli kontekstis lõppkasutaja lepingute kohaldamist;
- vi. innustada kasutama väike- ja kergrelvade väljatöötamise alaseid uusi tehnoloogiaid, mis pakuvad väike- ja kergrelvade kontrolli võimalusi;
- vii. suurendada füüsilise julgeoleku ja varude haldamise alaseid jõupingutusi, sealhulgas uute tehnoloogiate kasutamise abil;

- viii. parandada teabevahetust relvade konfiskeerimise alal kooskõlas riiklike õigusaktidega, et käsitleda nõrku kohti ning suurendada uurimise ja vastutusele võtmise võimalusi, keskendudes eelkõige piirkondlikule koostööle;
- ix. edendada ja toetada väikerelvade ja laskemoona käitlemise alaste standardite ja parimate tavade rakendamist (näiteks väikerelvade kontrolli rahvusvahelised standardid (ISACS) ja rahvusvahelised laskemoona alased tehnilised juhised (IATG));
- x. edendada läbipaistvust, innustades riike jagama ÜRO tegevuskava alaseid riiklikke kontaktpunkte ning esitama oma iga kahe aasta järel koostatavad aruanded ÜRO tegevuskava ja päritolu kindlakstegemist võimaldava rahvusvahelise vahendi rakendamise kohta, lisama väike- ja kergrelvad oma aruannetesse ÜRO tavarelvade registri jaoks, ning edendada selles valdkonnas koostööt teiste asjaomaste rahvusvaheliste vahenditega;
- xi. käsitleda väike- ja kergrelvade ning nende komponentide ebaseaduslikku tootmist ja muutmist, sealhulgas käsitsi tootmist, kihtlisandustootmist (3D-printimine), laskekõlbmatuks muudetud tulirelvade uuesti laskekõlblikuks muutmist ning paukpadrunite laskmiseks mõeldud tulirelvade ümbertegemist;
- xii. edendada laskekõlbmatuks muutmise häid tavaid, et muuta väike- ja kergrelvad jäädavalt kasutuskõlbmatuks ning teha nende uuesti laskekõlblikuks muutmine füüsiliselt võimatuks, muu hulgas edendades määruses (EL) 2015/2403 sätestatud standardeid;
- xiii. edendada hävitamist kui eelisvalikut väike- ja kergrelvade liigsete varude jaoks;
- xiv. käsitleda interneti ja internetitehingute üha suuremat tähtsust väike- ja kergrelvade ning nende osade ja komponentide ebaseaduslikus kaubanduses;
- xv. käsitleda erinevusi riikide õigusaktides, mis hõlbustavad väike- ja kergrelvade ebaseaduslikku kaubandust ja tootmist, sealhulgas paukpadrunite laskmiseks mõeldud tulirelvade ümbertegemist toimivateks tulirelvadeks;
- xvi. edendada nende pädevuse piires ning kui see on asjakohane ÜRO ja piirkondlike rahuvalveoperatsioonide rolli suurendamist ebaseaduslike väike- ja kergrelvade valdkonnas;

xvii. võtta väike- ja kergrelvade ning laskemoonaga seotud küsimusi arvesse konfliktijärgse ülesehituse programmides ning eelkõige demobiliseerimise, desarmeerimise ja taasintegreerimise ning julgeolekusektori reformi programmides.

3. Seoses päritolu kindlakstegemist võimaldava rahvusvahelise vahendi rakendamisega toetab EL järgmiste elementide lisamist kolmanda läbivaatamiskonverentsi lõppdokumenti:

- i. tagada päritolu kindlakstegemist võimaldava rahvusvahelise vahendi tõhusus, pidades silmas väike- ja kergrelvade tehnoloogia ja väljatöötamise arenguid. Sellega seoses valmistab ELile erilist muret asjaolu, et väike- ja kergrelvade päritolu kindlakstegemise suutlikkust võib järgult vähendada üha suurem trend moodulkonstruksiooniga väikerelvade suunas ning ülemaailmsete standardite puudumine selle kohta, kuidas ja kus need relvad märgistada. Selleks et tagada moodulkonstruksiooniga väike- ja kergrelvade päritolu kindlakstegemise suutlikkus ja seda säilitada, on vaja leppida läbivaatamiskonverentsil kokku protsessis, mille eesmärk on saavutada konsensus moodulkonstruksiooniga väike- ja kergrelvade märgistamise suhtes. Selle protsessi tulemusena tuleks koostada konsensust sisaldav dokument, mis täiendab päritolu kindlakstegemist võimaldavat rahvusvahelist vahendit, näiteks lisana. Lisaks moodulkonstruksiooniga väike- ja kergrelvade märgistamise alasele kokkuleppele peaks kõnealune dokument kajastama ka väike- ja kergrelvade tehnoloogia ja väljatöötamise arengute, sealhulgas polümeeride üha suurema kasutamise ning märgistamise, registripidamise ja päritolu kindlakstegemise alaste arengute mõjusid. Selline dokument tagaks, et tehnoloogia ja väljatöötamise arengud ei vähenda päritolu kindlakstegemist võimaldava rahvusvahelise vahendi tõhusust;
- ii. edendada importi puudutavat märgistamist, nagu nõuab päritolu kindlakstegemist võimaldav rahvusvaheline vahend, kui see on tootmise ajal võimalik;
- iii. edendada uute tehnoloogiate kasutamist väike- ja kergrelvade tõhusamaks märgistamiseks, registripidamiseks ja nende päritolu kindlakstegemiseks. 2015. aastal toimunud valitsuste ekspertide teise kohtumise eesistuja kokkuvõtte sisaldab selles küsimuses asjakohaseid leide ja ettepanekuid;
- iv. tugevdada mehhanisme, mille abil vahetada teavet riiklike märgistamissüsteemide kohta tootmise ajal ning konfiskeeritud märgistamata väike- ja kergrelvadega seotud standardmenetluste kohta;

- v. edendada päritolu kindlakstegemist võimaldava rahvusvahelise vahendi riiklikku rakendamist õigusaktide kaudu, mis puudutab märgistamist, registripidamist ja päritolu kindlakstegemist, iga kahe aasta järel koostatavaid aruandeid, riiklike kontaktpunktide loomist ja riiklike tegevuskavade väljatöötamist;
- vi. suurendada ebaseaduslike väike- ja kergrelvade ning laskemoona päritolu kindlakstegemise alast suutlikkust konfliktist mõjutatud piirkondades, kuna see võib aidata teha kindlaks ebaseaduslikud relvavood konfliktipiirkondadesse ja neid ohjeldada. Seda võib teha toetades ÜRO ja piirkondlike rahutagamisoperatsioonide kaasatust ebaseaduslike väike- ja kergrelvade ja nende laskemoona kogumisse, registreerimisse, päritolu kindlakstegemisse ja hävitamisse, kooskõlas nende volitustega ja võimaluse korral tehes koostööd ÜRO eksperdirühmadega, kes tegelevad ÜRO relvaembargode järelevalvega; toetades kohalike julgeoleku- ja õiguskaitseasutuste suutlikkuse suurendamist päritolu kindlakstegemise ja uurimise alal ning edendades Interpoli andmebaasi iArms ja muid asjakohaseid andmebaase; ning toetades selliseid algatusi nagu ettevõtte Conflict Armament Research algatus iTrace.

- 4. Seoses rahvusvahelise koostöö ja abiga toetab EL järgmiste elementide lisamist kolmanda läbivaatamiskonverentsi lõppdokumenti:
 - i. toetada ÜRO tegevuskava rakendamist väike- ja kergrelvade kontrolli alase koostöö ja abi kaudu;
 - ii. hinnata ÜRO tegevuskava rakendamiseks tehtud koostöö ja antud abi mõju ning esitada selle hindamise tulemused riikide iga kahe aasta järel toimuval kohtumisel ÜRO tegevuskava istungitevahelises protsessis;
 - iii. suurendada abistamispingutuste tõhusust ja kestlikkust, parandades koostöö koordineerimist asjaomaste piirkondlike organisatsioonide, abiandjate ja rakendusasutustega abi saavate riikide täieliku omavastutuse raames ja võimaluse korral juhindudes nende riiklikest tegevuskavadest;
 - iv. toetada relvastuse reguleerimise alast koostööd toetavat ÜRO usaldusrahastut UNSCAR;

- v. suurendada läbipaistvust väike- ja kergrelvade kontrolli alases koostöös ja abi andmises, leppides abiandjate vahel kokku ülemaailmses teabehoidla loomises, kus registreeritakse väike- ja kergrelvade kontrolli alane abitegevus.
-